

**Τμήμα Επιστήμης Ζωικής Παραγωγής
Εργαστήριο Φυσιολογίας Θρέψεως & Διατροφής**

ΑΝΟΡΓΑΝΗ ΧΗΜΕΙΑ

*Θεωρία – Εργαστήριο
Α' Εξάμηνο*

Διδάσκοντες:

Μάθημα – Καθ. Σ. Χαρουτουγιάν

Εργαστήριο & Μάθημα – Δρ. Σ. Κουλοχέρη

ΑΝΟΡΓΑΝΗ ΧΗΜΕΙΑ

Θεωρία

Τετάρτη

13:30 πμ - 14:15 μμ

Β' Αμφ. Κεντρικού Κτηρίου

Πέμπτη 12:30 πμ - 14:15 μμ

Αμφ. Καλαϊσάκη

- Ανακοινώσεις σχετικά με τη διεξαγωγή των Εργαστηριακών Ασκήσεων θα αναρτώνται στο e-class

Υπεύθυνος Εργαστηρίου: Δρ Σ. Κουλοχέρη

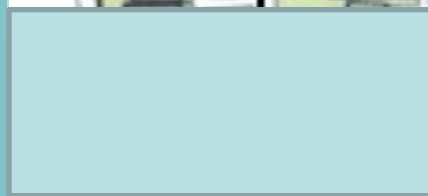
Ισόγειο & 1^{ος} όροφος Νέου Κτηρίου Κτηνοτροφίας

Τμήμα Επιστήμης Ζωικής Παραγωγής
Κτήριο Δημακόπουλου

Γραφείο Καθ. Σέρκο Χαρουτουλιάν
Δρ Σοφία Κουλοχέρη
Νέο Κτήριο Κτηνοτροφίας
1ος Όροφος

ΧΗΜΕΙΑ

...η Χημεία έχει κυριολεκτικά δημιουργήσει για νέα Φύση πέρα από την παλαιά. Όχι μόνο για την ευχαρίστηση και την ικανοποίηση της περιέργειας των ασχολούμενων με αυτήν, αλλά για την εκ βάθρων αλλαγή της κοινωνίας με τα προϊόντα της: Ντυνόμαστε, διατρεφόμαστε και προστατευόμαστε με υλικά ξένα στη γνωστή Φύση, ταξιδεύουμε και κινούμαστε πάνω και με τα υλικά αυτά. Η επικράτηση έναντι των πανίσχυρων εντόμων, η δυνατότητα να τροποποιούμε τα εδάφη και να ελέγχουμε τη μικροχλωρίδα, η ικανότητα να καθαρίζουμε και να προστατεύουμε τα υδάτινα αποθέματα έχουν αυξήσει σημαντικά την κατοικήσιμη επιφάνεια της γης, πολλαπλασιάζοντας τις προθήθειές μας με τρόφιμα. Όπως, υπεράνω όλων οι θεαματικές εξελίξεις στη Φαρμακευτική Χημεία έχουν επιφέρει σημαντικές βελτιώσεις στην ακροηρέρευση και ευζωία μας, δημιουργώντας απaráλλες κοινωνικές ευκαιρίες (και προβλήματα) ...

R. B. Woodward το **1972**, ομιλία κατά την απονομή του Νόμπελ Χημείας

ΑΝΟΡΓΑΝΗ ΧΗΜΕΙΑ

Κύριος σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών στις βασικές έννοιες και αρχές της Ανόργανης Χημείας, με ιδιαίτερη έμφαση σε όσες από αυτές θα διευκολύνουν την κατανόηση

- αφενός της δομής και λειτουργικότητας των χημικών στοιχείων και ενώσεων,**
- του ρόλου τους στις γεωπονικές-βιολογικές επιστήμες, και παράλληλα**
- ορισμένων θεμάτων για τα συναφή αντικείμενα της βιοχημείας, τοξικολογίας, φαρμακολογίας, περιβαλλοντικής χημείας κλπ.**

ΑΝΟΡΓΑΝΗ ΧΗΜΕΙΑ

Το πλαίσιο της Ανόργανης Χημείας είναι δύσκολο να προσδιοριστεί. Το αντικείμενό της εντοπίζεται από τα όρια της Οργανικής και της Φυσικοχημείας έως της θεωρητικής Φυσικής

Σήμερα στον ορισμό αυτό έχουν προστεθεί η Βιολογία και η επιστήμη των σύγχρονων υλικών

Επιστήμες που άπτονται ή χρησιμοποιούν την Ανόργανη Χημεία είναι η:

ΦΥΣΙΚΗ (ημιαγωγοί, υπεραγωγοί, δομή στερεάς κατάστασης)

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΩΝ ΥΛΙΚΩΝ (νέα υψηλής αντοχής υλικά-κράματα)

ΒΙΟΛΟΓΙΑ (μεταλλοένζυμα, μεταφορά ιόντων)

ΦΥΣΙΚΟΧΗΜΕΙΑ (χημικοί δεσμοί, κινητική αντιδράσεων)

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ (ποσοτικοί προσδιορισμοί, φασματοσκοπική ανάλυση)

ΟΡΓΑΝΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ (Οργανομεταλλική χημεία, καταλύτες)

ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ (μελέτη μεγαλομορίων, κατάλυση βιοχημικών αντιδράσεων)

ΝΑΝΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ (εφαρμογές των νανοϋλικών, ενθυλάκωση βιομορίων για χρήση σε τρόφιμα, φάρμακα)

ΓΕΩΛΟΓΙΑ (δομή ορυκτών, γένεση των αστέρων)

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ (αντικαρκινικά φάρμακα, ραδιοθεραπεία, διαγνωστικές εξετάσεις)

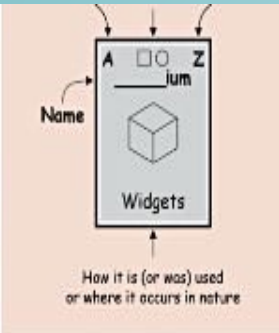
ΓΕΩΠΟΝΙΑ (ιχνοστοιχεία, εδαφολογία-γεωργική χημεία- γεωργία ακριβείας, φυτοφάρμακα)

ΤΡΟΦΙΜΑ (μέταλλα, ιχνοστοιχεία, συντήρηση)

ΑΝΟΡΓΑΝΗ ΧΗΜΕΙΑ

Li 3 Lithium Batteries	Be 4 Beryllium Emeralds
Na 11 Sodium Salt	Mg 12 Magnesium Chlorophyll

Name

Z

lum

Widgets

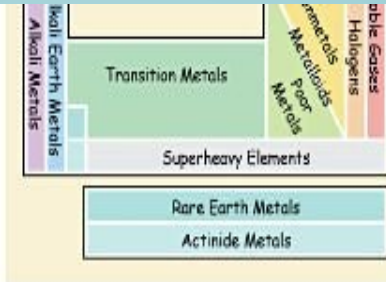
How it is (or was) used or where it occurs in nature

elements.wlork.com

temperature

- Human Body**
top ten elements by weight
- Earth's Crust**
top eight elements by weight
- Magnetic**
ferromagnetic at room temperature
- Noble Metals**
corrosion-resistant
- Radioactive**
all isotopes are radioactive
- Only Traces Found in Nature**
less than a millenth percent of earth's crust
- Never Found in Nature**
only made by people

elements.wlork.com

Alkali Metals

Alkaline Earth Metals

Transition Metals

Superheavy Elements

Rare Earth Metals

Actinide Metals

Noble Metals

Halogens

Noble Gases

elements.wlork.com

B 5 Boron Sports Equipment	C 6 Carbon Basis of Life's Molecules	N 7 Nitrogen Protein	O 8 Oxygen Air	F 9 Fluorine Toothpaste	Ne 10 Neon Advertising Signs
Al 13 Aluminum Airplanes	Si 14 Silicon Stone, Sand, and Soil	P 15 Phosphorus Bones	S 16 Sulfur Egg Yolks	Cl 17 Chlorine Swimming Pools	Ar 18 Argon Light Bulbs

K 19 Potassium Fruits and Vegetables	Ca 20 Calcium Shells and Bones	Sc 21 Scandium Bicycles	Ti 22 Titanium Aerospace	V 23 Vanadium Springs	Cr 24 Chromium Stainless Steel	Mn 25 Manganese Earthmovers	Fe 26 Iron Steel Structures	Co 27 Cobalt Magnets	Ni 28 Nickel Coins	Cu 29 Copper Electric Wires	Zn 30 Zinc Brass Instruments	Ga 31 Gallium Light-Emitting Diodes (LEDs)	Ge 32 Germanium Semiconductor Electronics	As 33 Arsenic Poison	Se 34 Selenium Copiers	Br 35 Bromine Photography Film	Kr 36 Krypton Flashlights
Rb 37 Rubidium Global Navigation	Sr 38 Strontium Fireworks	Y 39 Yttrium Lasers	Zr 40 Zirconium Chemical Pipelines	Nb 41 Niobium Mag Lev Trains	Mo 42 Molybdenum Cutting Tools	Tc 43 Technetium Radioactive Diagnosis	Ru 44 Ruthenium Electric Switches	Rh 45 Rhodium Searchlight Reflectors	Pd 46 Palladium Pollution Control	Ag 47 Silver Jewelry	Cd 48 Cadmium Paint	In 49 Indium Liquid Crystal Displays (LCDs)	Sn 50 Tin Plated Food Cans	Sb 51 Antimony Car Batteries	Te 52 Tellurium Thermoelectric Coolers	I 53 Iodine Disinfectant	Xe 54 Xenon High-Intensity Lamps
Cs 55 Cesium Atomic Clocks	Ba 56 Barium X-Ray Diagnosis	57 - 71 Lanthanides	Hf 72 Hafnium Nuclear Submarines	Ta 73 Tantalum Mobile Phones	W 74 Tungsten Lamp Filaments	Re 75 Rhenium Rocket Engines	Os 76 Osmium Pen Points	Ir 77 Iridium Spark Plugs	Pt 78 Platinum Labware	Au 79 Gold Jewelry	Hg 80 Mercury Thermometers	Tl 81 Thallium Low-Temperature Thermometers	Pb 82 Lead Weights	Bi 83 Bismuth Fire Sprinklers	Po 84 Polonium Anti-Static Brushes	At 85 Astatine Radioactive Medicine	Rn 86 Radon Surgical Implants

**Σ
Τ
Ο
Ι
Χ
ΕΙ
Α**

Composition of the human body:

Oxygen 65%, Carbon 18%, Hydrogen 10%, Nitrogen 3%, Calcium 1.5%, Phosphorus 1%, Potassium 0.25%, Sulphur 0.25%, Sodium 0.15%, Chlorine 0.15%, Magnesium 0.05%, Iron 0.006%, Fluorine 0.0037%, Zinc 0.0032%, Silicon 0.002%, Rubidium 0.00046%, Strontium 0.00046%, Bromine 0.00029%, Lead 0.00017%, Copper 0.0001%, Aluminium 0.00006%, Cadmium 0.00005%, Cerium 0.00004%, Barium 0.000022%, Tin, Iodine, Titanium 0.00002 %, Boron 0.000018%, Selenium, Nickel 0.000015%, Chromium 0.000014%, Manganese 0.000012%, Arsenic 0.000007%, Lithium, Mercury, Caesium 0.000006%, Molybdenum, Germanium 0.000005%, Cobalt 0.000003%, Antimony, Silver 0.000002%, Niobium, Zirconium 0.000001%, Lanthanum 0.0000008%, Tellurium, Bismuth, Gallium 0.0000007%, Indium 0.0000004%, Gold, Scandium, Tantalum 0.0000002%, Vanadium 0.00000011%, Uranium, Thorium 0.0000001%, Samarium 0.00000005%, Tungsten, Beryllium 0.00000002%, Radium 0.000000000000003%.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Δομή του ατόμου (κβαντικοί αριθμοί, μαγνητικές ιδιότητες)
- Ηλεκτρονική δομή και ιδιότητες των ατόμων (περιοδικό σύστημα, μέγεθος, ενέργεια ιονισμού, ηλεκτρονική συγγένεια, ηλεκτραρνητικότητα, αριθμός οξείδωσης και ταξινόμηση των στοιχείων)
- Ιοντικός δεσμός, ομοιοπολικός δεσμός, γεωμετρία μορίων, ενέργειες και μήκη δεσμών
- Θεωρία δεσμού-σθένους και υβριδισμός τροχιακών
- Θεωρία μοριακών τροχιακών (υπολογισμός τάξης δεσμού και γεωμετρίας μορίου)
- Σύμπλοκες ενώσεις

- Χημεία Διαλυμάτων (επίδραση θερμοκρασίας-πίεσης στη διαλυτότητα, συγκέντρωση, τάση ατμών, σημεία ζέσης και πήξης διαλυμάτων, απόσταξη, ώσμωση-ωσμωτική πίεση, διαλύματα ηλεκτρολυτών, κολλοειδή)
- Χημική ισορροπία (αμφίδρομες αντιδράσεις, σταθερές ισορροπίας)
- Οξέα και Βάσεις (κατά Arrhenius, Bronsted-Lowry και Lewis, ισχύς οξέων και βάσεων)
- Ιοντικές ισορροπίες (ιονισμός ασθενών οξέων-βάσεων, ιονισμός ύδατος-pH, δείκτες, επίδραση κοινού ιόντος, ρυθμιστικά διαλύματα, ογκομετρήσεις οξέος-βάσεως, γινόμενο διαλυτότητας-σχηματισμός ιζημάτων)
- Οξειδωση-αναγωγή (αριθμός οξειδωσης, αντιδράσεις οξειδοαναγωγής, γαλβανικά στοιχεία)

ΒΙΒΛΙΑ ΑΝΟΡΓΑΝΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ

1.Βασικές αρχές Ανόργανης Χημείας

**Γ. Πνευματικάκης, Χ. Μητσοπούλου, Κ.
Μεθενίτης**

Εκδόσεις «Αθ. Σταμούλης», Αθήνα 2006

2.Βασική Ανόργανη Χημεία, 6^η έκδοση

Ν. Δ. Κλούρας

Εκδόσεις «Π.Τραυλός», Αθήνα 2002

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ - ΠΡΟΟΔΟΙ

1^η Πρόοδος: Μέρος Ανόργανης Χημείας που αντιπροσωπεύει περίπου το 50% της ύλης.....τέλη Νοέμβρη

Όσοι λάβουν πάνω από 4,5 μπορούν να συμμετάσχουν στη

2^η Πρόοδο: Υπόλοιπο Ανόργανης Χημείας που αντιπροσωπεύει περίπου το 50% της ύλης..... στο τέλος του εξαμήνου

ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟΝΟΗΤΟ ΟΤΙ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΒΙΒΑΣΤΟΥΝ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΝΩ ΑΠΟ 5